

Előfizetési díj:

Vidékre, postán:
vagy
helyben, házhoz hordva:
Negyedévre . . . 1 frt. 50 kr.
Félévre . . . 2 " 50 "
Egész évre . . . 5 " — "
Megjelen hetenként egyszer,
Vasárnap.

Szerkesztői szállás:
Hal-piac, 250. sz., hová a
lap szellemi részét illető
közlemények küldendők.

KECSKEMÉTI LAPOK.

Vegyestartalmú hetilap.

Hirdetési díjak:

5 hasábos petit sor, egyszeri
hirdetésnél 5 kr.; — többszöri
vagy terjedelmes hirdetések-
nél árleengedés adatik.

A nyilttérben való közle-
mény 3 hasábos soráért 10 kr.
számítatik.

Bélyegdíj minden beiktatásért
30 kr.

Hirdetések elfogadtnak Tóth
László könyvnyomdájában, 3-ik
tized Budai-nagy-útcza 154. sz.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS.

Lapunk jelen számával a **hetedik** év-
folyam második negyede lejárván, tisztelettel
kérjük annál fogva a t. közönséget, hogy
e lap további megrendeléséről mielőbb gon-
doskodni sziveskedjék, nehogy a szétkül-
désben fenakadás történjék.

Előfizetési díj

postán vidékre, vagy helyben házhoz
hordva:

Egész évre . . . 5 frt. — kr.

Fél " . . . 2 " 50 "

Negyed " . . . 1 " 50 kr.

Néhány őszinte szó gazdáinkhoz.

Szabad királyi Kecskemét városa tör-
vényhatóságának jóindulatú gondoskodása
folytán 1872-ik év december hó 7-ik napján
megnyílt Kecskeméten a gazdasági szakosz-
tálylyal egybekapcsolt felsőbb népiskola,
mely a következő évben még egy osztálylyal
bővítettén, az derék igazgató-tanára Máté
Sándor úr vezetése, és kivüle még négy
tagból álló tanári kar felügyelete alatt saj-
nos, hogy mindössze 25, s nagyobbrészt
iparosok gyermekeiből álló tanítvánnyal
dicsekszik.

A már eddig beszerzett földrajzi, mér-
tani, természetrajzi, növénytani, állattani,
természettani és rajztani számos eszközök
tüzetes elősorolásainak mellőzésével azon
kérdést intézzük Kecskemét város és vidéke
gazdaközönségéhez, hogy miért nem küldik
ez iskolába gazdálkodási hajlammal bíró
gyermekeiket?

Mert azt hinni, hogy ha a gyermek a
négy elemi iskolában írni olvasni úgy a
hogyan megtanult, és ez idő szerént már
tizenkét éves lévén, az agendán is keresztül
esett, hát bevégezte iskolai osztályát, eleget
tanult arra, hogy gazdálkodhassék — a leg-
nagyobb csalódás.

Igenis a legnagyobb csalódás, mert egy
bárminő gépet, egy szobrot, egy rajzot stb.
effélett minta után készíteni tanulmány és
gyakorlat alapján, a már megállapítva lévő
mértékek és szabályok szerént, hogy nem
tartozik a világ csodája közé, azt tudjuk;
de hogy a zabolázhatlan, és így korlátok
vagyis szabályok közzé nem szorítható idő-
járás által kormányozott kicsiny gazdálko-
dást — minő vidékünkön a legnagyobb
rész — egy csupán négy elemi iskolát vég-
zett egyénnek mikép lehet célszerűen úgy
vezetni, hogy abból családjával együtt tisz-
tességesen megélhessen, ezt nem értem.

Mert utoljára is, ha egyetlen egy em-
berről volna szó, ez valahogy csak elten-
gődnék bárminő hitvány életmóddal is, de

az a baj, hogy mihelyt a fiatal ember fel-
cseperedik, mindjárt menyecske után néz,
ez pedig selyem szoknya meg selyem viga-
nóra vágyik, a tejbe is kellene valamit
apritani, ha volna, de meg a család tagjai
is megszorodnak három-négy év alatt,
kiknek sok mindenre lenne szükségük ha
tellenék!

Ily körülmények között mit tesz a mi
gazdánk? A mellett hogy össze-vissza ká-
romolja apjáról öröklött gyarló mesterségét
és azt magát, hogy iskolába nem járatta,
valahomán kölcsönt szerez, mely rosszul
kezelt kicsiny birtokát előbb csak emésztí,
utóbb pedig felemésztí.

Mielőtt azonban saját gazdaságuknak ily
önálló kezeléséhez jutnának gazda ifjaink,
nézzük meg mit tesznek?

Tizenkét éves korukban az iskolából
kivétetvén, a kisebb módú fiú lóhajtó lesz,
mint kocsis a szántásnál, majd a szériún;
a jobbmódú kiesik a béresek közzé, hétről
hétre a tanyán tartózkodik, azokkal kár-
tyázik télen a meleg házban, nyáron az
árnyékban heverész, családjeinek cimborája
nem parancsolója, kocsikáz, paripáz, estve
dorbézol. Tisztességes közhelyen, egyik má-
sik társas körben hogy feltalálhatóak volná-
nak, erről szó sincs. Valahol másutt rug-
dalják a ház oldalát. Hej ott nagy legé-
nyek! és világos virradatkor nagy fejjel ha
haza lézengenek, az előregedettt apa nem is
merészel szólani nyakára nőtt nagy kamasz
fiának, mert megveri.

Most nézzük amaz mit tanult lóhajtás
mellett apja kertészettől? Felelet: szántani
és úgy a hogy vetni. Ez még csak ér va-
lamit. És emez? Henyélni, kalap szemre
vágva legénykedni és korhelykedni. Ez már
rosszabb a semminél.

Előbbi még csak megélne szántás- ve-
tésből, ha mindig jó termés lenne, mert a
jó föld, jó munkával, jó időjárással csak
tisztességes életmódot nyujt, de hátha két,
három, négy, öt év is szűken terem, mi
lesz akkor belőle? Felelet: gazdából feles-
szántó, ebből kertész, ebből pedig vénse-
gére koldús.

És a kényelmesen nőtt úrfi mit tesz ily
körülmények között? Szerez adósságot és
utóbb tönkre jut.

Nos hát, mondja valaki, mindezen ba-
joktól megóvjá gyermekeinket a gazdasági
iskola?

Igen is uraim, röviden mondva minden
ilyes bajoktól megóvni hivatása a gazdasági
iskolának összes mindnyájunkat. Mert ettől
függ lételünk, ha gabona nem terem, nincs
kenyerünk, nincs ruházatunk, egy szóval
nincs semmink. És én megvallom, nagyon
csodálkozom azon, hogy a legnagyobb részt

földtermés után élő város közönségének
Krisztus urunk születése után csak az 1872-
dik esztendőben jutott eszébe Ceres ten-
asszonynak, e szerény iskola kezdetleges
szervezésével, diplomot emelni! Holott
egyéb tudományos célokra, különösen a
hitfelekezetek évenként ezeket áldozva;
azokat e céljukban tetemesen segélyezni
sietett, a költséget nem kimélte, míg emezt
végkép figyelmen kívül hagyta. Innen ered,
hogy ha saját határunk nem terem elég
gabonát csak egyetlen évben, már általá-
nosan siránkozunk és jajgatunk, hogy éhen
veszünk el.

Nem hiába, mert nincs félretett pénzünk,
hogy azon vehessünk behozott gabonát,
mert nem szeretünk tanulni, nem takari-
tani, és nem okosan gazdálkodni. Megér-
demeljük!

Hivatott a gazdasági iskola már nevével
fogva is, az elemieket végzett serdülő ifjút
jó erkölcsökben öregbiteni, őt a körülmé-
nyekhez, embertársához hajlékonytá, al-
kalmazhatóvá, ügyessé, gyakorlat által előre
és belátóvá tenni; a termőföld és növények
alkatrészei, különféleségei és sajátságainak
megismerésére, és mindezeknek saját javára
fordítására tanítani.

Oly sok ez uraim, hogy a ki ezeket
kellőleg elsajátítja, és kicsiny gazdálkodá-
sába felhasználni tudja, bizony gazdag em-
ber. Gazdag, mert nem ijed meg egy roszt
termésű év árnyékától, nem szorul senki
segélyére.

Határaink termő képessége évről évre
fogy, a talaj rohamosan romlik, naponként
több-több részt hord a szél, és alakit futó
homokká. Hol még néhány évvel ezelőtt
vastag rendek dőltek a kasza után, maholnap
kopár sivataggá lesz a vidék, Pedig évről
évre szaporodunk, adóterhünk — mely már
régóta sokkal nagyobb, mint más kötöttebb
talajú városok lakói, és csodálatos, hogy
ezen bajon a városi törvényhatóság segíteni
nem képes, — évről évre növekszik, azontúl
igényeink is naponként szaporodnak. — Vi-
gyázzunk!

Oly sok a mi bajunk, hogy azt mind
elhárítani a legjobb szervezetű gazdasági
iskolával is nehéz.

De hát — mondhatná valaki — mi tehát
a mi legnagyobb bajunk a gazdálkodás
körüli?

Véleményem szerént következők, és ha
helytelenül szólok, szivesen veszem megcá-
folásukat:

Több élő példa van előttünk, hogy szá-
mos izraelita családfő, néhány kölcsönvett
forint hasznos forgatásával több tagból álló
családját táplálja és ruházza tisztességesen.
Azt mondják: csalnak. Nem igaz, csak

ügyes és életrevalók. Szemesnek áll a világ, vaknak az alamizna.

Ez a legfőbb hibánk, hogy — kissé szeliden szólok — ügyetlenek vagyunk.

Minek hívják azt a magyar embert, ki iskolát nem látott, vagy ha látott is, de sem földbirtokkal, sem tőkepénzzel nem bír, sem nem kereskedő? Felelet: kertész vagy napszámos. Van-e izraelita ilyen? Nincs!

Nem fáj?

De igen is, nagyon régen. Majd még jobban is fog fájni. De nekünk is egy haragos Jehova kellene, ki megtanítana bennünket az ez idő szerént gyakorlatban lévő zsaroló gazdálkodással felhagyni, és megtanítana bennünket a bő esztendő terményével gazdálkodni, mert préda nép vagyunk, ha van bőven van, ha nincs semmi sincs.

Isten, — nem, nem az Isten ver minket, hanem a mi magunk keze; dúrjuk, forgatjuk azt az áldott jó anyaföldet évről évre, termését elvisszük mind konyhára, piacra, tűzre, helyette adunk neki — már t. i. a ki ad — 10 holdanként 5—6 koesi istállótrágyát. Hát annyi évszázadok óta nem apadhatott-e termő képessége? De vihetnénk ám trágyát bőven, csak lusták ne volnánk reá, hanem hát az bizony magától nem megy.

Mennyi sok drága trágya elveszélődik a piacokon, utcákon, a legjobb még a házi árnyékhelyeken, melyeket egy kis szorgalommal mind hasznosítani lehetne, mint a hogy a derék angolok teszik. De mi szegyeneljük az útcát seperni, vagy sajnáljuk reá a költséget sepretni, árnyékszék-trágyát hurcoltatni meg épen lealázó dolog lenne, hiszen az a gyepmester foglalatossága.

Jaj uraim, míg olyan általános művelődésre nem jutunk, hogy ilyesmin fel ne akadjunk, addig nem boldogulunk. De majd letörök a mi szarvunk.

Továbbá azt hinni, hogy gabnatermésből majd adót, váltságot fizethetünk, meg a családot is elláthatjuk — csalódás, ilyen esztendőket, melyek az elmúltak hiányait

is pótolják, hiába várunk. Azok előjönni nem fognak csupán magterméssel.

Oda értünk uraim, hogy a gazda legyen gazdálkodó, és azontúl tegyen le minderről, de fel is karoljon oda minden szakmájába vágót. Nem elég többé a magtermésre várni, ez kevés, a gazdálkodáshoz oda kell kapcsolni különösen a jószágtenyésztést, szép faj lovakat, jó faj marhákat nevelni; nem kell ám ennek nagy térség, kiterjedt földbirtok, csak a gazda lásson utána, lássa el a szükséges kellekekkel, és ne bizza eselédeire végkép. A sertésenyésztés és hizlalás hasznosságát mindenki látja.

Hanem itt az a mi bajunk, hogy megelégszünk ha két-három darab csikó és borjú szaporulatunk van, nem bánjuk akárminő, csak hogy minél több legyen. Innen van azután, hogy sehol a vidéken annyi hitvány jószág nincs, mint nálunk. Nem szegyen-e ez?

Fődolog lenne különösen lovaknál nem mes vérű anyákat szerezni, mert én az arabbal tartok, ki nem apjáról, de anyjáról nevezi el lova sarjadékát.

Marháinknál ne keressük — rosz szokásunk szerint — a szarv nagyságát, hanem törekedjünk a test nagyságra, erőre és tejre. Nagy szarvú, vékony testű marháinkkal már rég nevetnek minket a vásárokon.

Tovább a gazdálkodáshoz tartozik: gyümölcsös kert alakítása, szőlő ültetés és egyéb zöldség, vetett takarmány termelés. Ezek mind a gazdának kedvenc foglalkozásainak kell lenni, hol az ő saját keze a legjobb dajka, más keze munkája csak mostoha anya gondozása.

Végre be kell vallanunk, hogy gazdáink — nagyrésze — nem bírnak elegendő műveltséggel, olyan rideg, kimagyarázhatlan, visszataszító modorunk van társaságban és üzlet-kötéseknél, mely káros hidegségben és elidegenedésben sugárzik reánk vissza.

Mi ennek az oka? Az, hogy iskolába is kevés ideig járván, szülő városunk határán túl soha nem volt közülünk a legtöbb, innen származik azután, hogy nincs alkalmazkodásunk, nincs hajlékonyságunk, nincs ember- és tájismeretünk.

Mindezen bajokon itt az alkalom segíteni: küldjék gazdáink gyermekeiket — a korai tanyára járást későbbre hagyva — a gazdasági iskolába, és azután még legalább egy évig a szülői háztól adják minél meszebb vidékre, meglátják, hogy egészen más ember lesz belőle. Y. Y.

Kecskemét szab. kir. város köztörvényhatósági bizottságának 1874. évi június 17-dikén és 18-dikán tartott rendes havi közgyűlése.

Elnök: Dáni Ferenc főispán; jegyzők: Hornyik, Szalkay, Bagi, Bóodor; bizottsági tagok: nagy számmal.

Elnök mélt. Dáni Ferenc főispán úr a közgyűlést megnyitván, Bagi László polgármester úr szokott havi jelentésében előadta, hogy május hónapban csupán egyetlen oly esemény adta elő magát, melyet, mint a törvényhatóságot közelebről érdeklőt felemlíteni szükségesnek tart, s ez a helyben elszállásolt 2-ik lovas-századnak a 3-ikkal leendő egyesítése tekintetéből Félegyházára lett áthelyezése, melyre nézve a közgyűlés f. hó 9-én tartott rendkívüli közgyűlésében már intézkedett. Az ezen intézkedéssel elrendelt felterjesztés már elkészült, s felterjesztetett, s két országgyűlési képviselőnk felkérve lett, hogy a közönség érdekét hatályos befolyásukkal támogatni sziveskedjenek.

A közegészség, közbiztonság és pénztár állapotára s az ügyforgalomra nézve előterjeszti, hogy:

A közegészségi állapot május hónapban határozottan jobbra fordult, s a beteg-forgalom csökkent, mert míg ápril hóban 175, május hóban csak 155 haláleset fordult elő.

A hasznos házi állatok között ragályos betegség vagy járvány nem pusztit, s a múlt hónapban mutatkozott rüh szűnő félben van.

A közbiztonságra nézve örömmel jelentheti, hogy május hónapban sem a személy-, sem a vagyonbiztonság megsértve nem lett, sőt az előző hónapban elkövetett lopás és házasságok elkövetői is kézrekerültek.

A pénztár-forgalma ez volt:

A bevételi pénztárba befolyt 105,486 frt. 29 kr. A kiadási pénztárba befolyt az ápril havi maradvánnyal együtt 106,653 frt. 91 kr. Pénztár-állás volt június 1-én 158 frt. 66 kr. Az adóhivatalba befolyt és a kir. adóhivatalba átküldetett 10,206 frt. 30 kr.

Ezekből látható, hogy a nagyrészt gazdálkodással foglalkozó lakosság, habár a múlt évről a rosz termés miatt alig adhatott el valamit, az ideai fagy pedig a gyümölcstermést tönkre tette, s jó szénatermésre sincs kilátása, mégis fizetési kötelezettségét igyekszik teljesíteni, mi másrészt a tisztviselők ügybuzgalmának tulajdonítható.

Az ügyforgalmat illetőleg befolyt az iktatóba 849 ügydarab. Elintéztetett ebből közgyűlésileg 70 drb., tanácsülésben 275, ülésen kívül 533, tehát a hátraléknál is 29-cel több darab.

Polgármester úr ezen havi jelentését a közgyűlés megnyugvással fogadta.

TÁRCA.

A magyar országgyűlések szervezetének fejlődési története.

Irta: M. K.

„Concordia parvae res cresunt,
discordia maius dilabuntur.”
C. Sallustius Cr.

A magyar országgyűlések szervezete miként most van, sok évszázadnak nemes gyümölcse. Eredetét és legrégebb történetét nyomról nyomra ki lehet mutatni azon gyűlésekig vissza, melyeket őseink az országban letelepedésükkor szabad ég alatt és legtöbbszörre lóháton szoktak vala tartani.

Ugyanis a legrégebb időben t. i. még 884-ben K. u. a hét vezér névszerint: Almos, Előd, Kund, Und, Tas, Huba és Tuhutum Eteleközön gyűlést tartottak, mely a hátrahagyott okiratokból kitűnik a legelső gyűlés volt, és nemzetgyűlésnek neveztetett. Ezen gyűlésen a már fentebb említett hét vezér, mint a nép hét ágának főnökei képviselték a népet, és a következő öt pontban vetették meg az ország alkotmányának alapját:

1. A míg életök tart mind maguknak, mind maradékaiknak is fejedelmök Almos nemzetségéből legyen.

2. A mit csak munkájokkal közösen szerezhetnek, közülök abból senki ki ne zárassék.

3. Azon fejedelmi személyek, kik Almost szabad akaratjukból választották urokká, se ma-

guk, se fiaik soha a fejedelem tanácsából és az ország tisztjéből egyáltalán ki ne rekesztessenek.

4. Ha valaki utódaik közül hűtlenné lesz a fejedelem személye ellen és meghasonlást támasztana a fejedelem és rokonai közt, a vétkesnek vére ontassék, mikép az ő véreök omlott az esküben, melyet Almos fejedelemnek tettek.

5. Ha valaki Almos fejedelem és a többi fejedelmi személyek utódaiból az eskü állapotját meg akarná szegni, társadalmukból örökre száműzetessék.

Ezen öt pont némelyek szerint ős, mások szerint pedig etelközi vérszerződésnek szokott neveztetni.

Miután a hét fővezér kölcsönösen megegyezett a fentebbi pontokban, felhasíták ereiket s az abból kifolyt vért egy billikomba önték s kiitták jelül annak, hogy a mit határoztak, azt éltek feláldozásával is készek megvédeni.

A gyűlés végeztével ennek színhelyén nagy oltárt készítettek, azon fehér lovakat áldozván, a lantosok és hegedűsök pedig harci dalokat zengedeztek. Majd pedig a hét vezér hét felé vágatván, ment mindegyik saját táborához.

Ebből látható, hogy milyen volt az első nemzetgyűlés szervezete azon korban, a midőn őseink Pannoniában megtelepedve a pogány vallást uralták.

Őseink közéletében legfőbb törvény volt az, hogy minden olyan ügy felett, mely az országot — az összes népet — érdekli, ily esetekben az összes nemzet közgyűlése határozzon. „Ehez képest szokás volt, hogy valahányszor ily ügy merült

fel, rendszeren hírnökök járták be az országot s ezek hirdették a nemzetgyűlést. És oly szigorúan követeltetett mindenkitől a gyűlésen megjelenés, hogy a ki azt elmulasztotta elfogadható ok nélkül, még kivégeztetésre is ítéltet hetett.

Ezen gyűlések igazgatták az összes nemzeti életet, ez választotta a fővezért, ez választotta a főbírákat, ez hozott törvényt, a bírák által hozott ítéleteket megsemmisíthette, szóval minden oly ügyben, mely a nemzet érdekével homlokegyenest ellenkező volt, ítéletet hozhatott.

„Árpád miután bevégezte a honfoglalási harcokat, megindult vitéz népével és a Körtvély tó mocsárhoz jöttek és ott maradtak Gyümölcsény mellett.” (Béla kir. névt. jegyz.) Igen valószínű, hogy az új hazában itt tartatott a legelső nemzetgyűlés 893-ban. Itt hozattak létre mindazon törvények a melyek később szokásos törvények lettek. A helyet hol jelenleg a nemzetnek dolgait rendbe hozták (szerbe vették) „Szernek” nevezték. (Mai nap ezen hely Pusztaszernek hivatik. Szeren, mint a nemzet első törvényhozó gyűlésszínhelyén monostor állítottat, melynek nagyszerű egyháza a későbbi viharos időkben elpusztulván: ma romokban hever.) A pusztaszeri nemzetgyűlésen a nemzetet képviselték a fővezér és a nemesi osztály, ezek hozták nemzetünk legelső törvényeit.

Nemsokára ezen gyűlés után ismét hivott össze Árpád egy nemzeti gyűlést, a melyen megígértette a nemzet főbbjeivel, hogy kimulása után fiát Zoltánt kiskorúsága dacára fejedelmöknek fogják ismerni.

A polgármesteri jelentés után dr. Horváth János bizottsági tag egy írott indítványa olvastatott fel az iránt, hogy mivel a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumnak a jogakademiák miként leendő berendezése tárgyában kiadott rendelete értelmében a kecskeméti reformált egyház ez ideig virágzott jogakademiáját a maga erejéből berendezni, szükséges tanerőkkel ellátni képes aligha lesz, mivel továbbá ezen intézet a városi lakosság egyik élet-szükségét képezi, s abban felekezetiére való tekintet nélkül mindenki nyerhet kiképeztetést, s a vegyes vallású tanulók után ma sem lehetne azt már felekezeti iskola néven nevezni, mondja ki tehát a közgyűlés ezen intézet fentartásának szükségét, s küldjön ki egy bizottságot, mely az egyház által kiküldendő bizottsággal azon módokat fölött tanácskozzék, mikép lehetne ez intézetet a városi közönség és a ref. egyház által közös erővel fentartani s virágzóvá tenni? Ezen indítvány itt a közgyűlésen így előhozva, sok gondolkodó embernek nem fért a fejébe, Horváth Döme bizottsági tag adott is ennek némi kifejezést, azonban a jogakademiának közösen fentartása ellen elvileg neki sem lévén kifogása, a bizottság kiküldetésébe beleegyezett, mire a közgyűlés Bagi László polgármester elnöke alatt Hajagos Illés, Hornyik János, Szűcs Imre, dr. Horváth János, dr. Mádi Pál, Lestár Péter, Kovács József, Fórián Károly, Madarassy László és B. Kiss Mihály tagokból álló küldöttséget bizott meg, hogy az egyház részéről kiküldendő bizottsággal az intézet újja szervezése fölötti módokat iránt tanácskozzék, egyszersmind mutasson ki alapot, melyből a szükséges fentartási költség fedezhető leszen.

Az indítvány után, hogy a „nulla dies sine linea“ beteljesedjék, Nagy Lajos bizottsági tag tréfás kérdést intézett László Károly főmérnök úrhoz a nagy-körösi-útca azon szegényletes állapota miatt, hogy ott minden ház mellett más-más felszine van a járdának, s az egyik oldala pedig annyira magas, hogy esős időben a másik oldal lakosai a kiöntetéstől méltán félhetnek. László Károly utalta interpelláló bizottsági tagot, hogy a lejtmerési munkálat már befejezve és beterjesztve van, hogy tehát ahhoz képest nem sokára ott leszünk, hogy a járdák egy vonalra letehetőek legyenek. — A felelet tudomásul vétetett, ámbár interpelláló úr azzal megelégedve nem volt, a minthogy helyesen nem is lehetett.

A napirenden első sorban az időközben beérkezett törvények hirdettettek ki, s tétettek közhasználat végett levéltárba.

A m. kir. belügyminiszteriumnak a szabadságos és tartalékos katonák alkalmazása tárgyában kiadott rendelete, melynélfogva a város közönsége az 1873. évi II. t. c. határozmányainak figyelembe tartására utasított: — tudomásul vétetett.

A földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. k. miniszterium egy körrendeletben az iránt hívja fel a város közönségét, hogy a mezőrendőrségre vonatkozó helyhatósági szabályait egy példányban küldje fel, adatokat szolgáltatandván ez által az országos magyar gazdasági egyesületnek, a mostani rossz mezőrendőrségi szabályok helyett kidolgozandó alkalmas törvényjavaslat kidolgozásához. — A városnak illetlen statutumai nem lévén, minthogy egy jó mezei rendőrségi törvény hiánya nálunk is

Árpád halála után az ország előkelői közösen megegyeztek abban, hogy Zoltán vezér mellé országbírákat rendeljenek, a kik a már fenálló törvények szerint intézzék a viszálykodók egyenetlenségeit. Ezen nemzetgyűlés is Pusztaszeren tartott 906-ik évben.

De bármily érdekes volna is minél többet tudni ezen ős nemzetgyűlésekről alig tudunk többet annál hogy tartattak. Ugyanis honi krónikáink a későbbi időkben irattak, s ezekben is csak kevés adattöredékek találhatók. A külföldi történetírók — kivéve Konstantin császárt — még kevesebbet gondoltak nemzetünk belügyeivel.

Gejza korában már átalakulás történt a nemzeti gyűlések szervezetében. Ezen időben, mint általában minden fejletlen népnél, úgy őseinknél is össze volt olvadva a kormányzat és igazságszolgáltatás, a mennyiben mindkettőt ugyanazon organumok intézték. A 947. évi pusztaszeri nemzetgyűlésen pedig már abban állapodtak meg a törzsfők a kormányzatra nézve, hogy a törzsek patriarchális módon kormányoztassanak a nemzetségek által. A mi a bíráskodást illeti, minden per először is a nemzetségek által mint békebírák által intéztetett el, ezek először megpróbálták a báratságos kiegyezést, és ha ez nem sikerült, akkor adatott az ügy a törzsek által választott törzsbíró elébe; ha ennek ítéletével a perlekedők megelégedve nem voltak, fellebbeztek a nemzetgyűlés által választott országos főbírákhoz; a legfőbb fellebbezési törvényszék a nemzetgyűlés volt.

Ezen gyűlés után ismét nevezetes átalakulás történt a gyűlések szervezetére nézve, minek legfőbb oka volt a királyság felállítása. Ugyanis

naponként érezhető, a közgyűlés a jogügyi bizottságot oda utasította, hogy a főkapitánynyal egyet-értve készítsen egy olyan munkálatot, mikben a jó mezőrendszer minden posztulátumai befigyeltesse, s munkálatát annak idején mutassa be.

Battlay János gyógyszerész negyedik gyógyszer-tár felállítására iránt beadott kérelmével a közgyűlés által a mult alkalommal elutasítottván, főlebbezett, ezen főlebbezésére a m. k. belügyminiszteriumnak egy rendelete érkezett, mely nevezett folyamodás kérésétől elmozdítja, s felfolyamodását figyelmen kívül hagyja. Tudomásul vétetett, s érdekelte félnek másolatban kiadatott.

A város utcáinak és közttereinek szabályozására vonatkozó munkálatot a m. kir. belügyminiszterium azon értesítéssel küldte le, hogy az egészben véve helyesnek találtatott, a részletekben azonban némi módosítások volnának szükségesek; ezen módosítások feletti tanácskozás végett Bagi László polgármester elnöke alatt Szűcs Imre, László Károly, Lestár Péter, Beretvás Pál, Dubec János bizottságilag kiküldettek.

Veszprémmegye közönsége a népszámlálás eredményéről készült kimutatását megküldi: — köszönettel fogadtatván, levéltárba tétetni rendeltetett.

Sopron sz. kir. város közönsége az országos képviselő választásra vonatkozó törvényjavaslat elleni feliratát pártolás végett küldi meg: — tudomásul vétetett. (Folytatása következik.)

Iskolai jelentés.

A helybeli reform. lyceumban a nyári vizsgák következő rendben tartatnak:

Július 9-én érettségi elővizsga;
 „ 10-én és 11-én magánvizsgák;
 „ 12-én délelőtt 10—12 óráig francia nyelv, gyorsírászat és rajz;
 délután 5 órakor ének-, zene-, szavalat- és tornászati mutatványok (zárúnnepély).
 13-án és 14-én érettségi írásbeli vizsga.
 14-én délelőtt I-ső bizottság előtt I-ső osztály, délután ugyanezen bizotts. II-dik oszt.
 14-én egész nap másik bizotts. előtt V-ik oszt.
 15-én délelőtt I-ső bizotts. előtt III-ik oszt., délután ugyanezen előtt IV-ik oszt.
 15-én egész nap más bizotts. előtt VI-ik oszt.
 16-án egész nap VII-ik osztály vizsgája.
 17-én és 18-án szóbeli érettségi vizsga, mely vizsgákra a tanügy minden barátja, s a szülők tisztelettel meghívattak.

Kecskemét, június 22-én, 1874.

Csabay Imre,
 lyc. igazgató.

Meghívások.

A kecskeméti róm. kath. főgymnasium növendékei folyó 1874-dik évi július hó 4-kén az intézet nagy terében a szavalat-, zene- és mű-énekből nyilvános vizsgálatot tesznek, melyre a n. é. közönséget tisztelettel meghívja a r. kath. főgymnasium igazgatója. — Műsorozat: I. 1) „Symphonia“ Solera „Genie e Sventura“ című dalművéből. Előadja a főgymnasiumi zenekar. 2) „A dalnok imája“ Köspörtől. Zenekiséret mellett előadja a vegyes énekkar. 3) „A bajusz“

Gejza halála után ennek fia Istvánra szállott a vezéri méltóság, a ki behozta hazánkba az európai civilizációt, és ezzel együtt a ker. vallást. Ennek behozatalával mulhatatlanul szükségesnek látta az államszerkezet módosítását is, melynek véghezvitelét úgy látta legcélszerűbbnek, ha ő királyi fényvel és hatalommal bír. Ezért történt, hogy egyházi intézkedéseinek megerősítése mellett királyi koronát kért II. Szilveszter pápától, a ki nemcsak ezt megadta, hanem e mellé apostoli királyi címet és hatalmat csatolt. István midőn kezébe vette a koronát, megkoronáztatta magát Esztergomban 1000-dik év auguszt. 15-kén.

Ekkor vagy kevéssel ezután tartatott egy nemzetgyűlés Székesfehérváron. Az itt hozott törvényekből lehet észrevenni a fentebb említett változást a nemzetgyűlések szervezetére nézve. Ugyanis habár a királyság felállítása nem forgatta is fel az etelközi vérszerződésben megállapított közsabadságot, mindazáltal eltöröltetett a törzsszerkezet. Igaz ugyan, hogy mint eddig a vezéreket, úgy ezután a királyokat is a nép választja Árpád fiavédéai közül. Sőt megmaradt a népnek a nemzetgyűlési törvényhozás joga is, de mindamellét azon változás történt, hogy a törvényhozási jog megszűnt a nemzet és a király közt, vagyis a király beleegyezése nélkül nem válhattak törvényekké a nemzetgyűlés határozatai.

(Folytatása következik.)

Arany Jánostól. Szavalja Tekulics István 8. oszt. tanuló. 4) „Kovácsdal“ Lachnertől. Zenekiséret mellett előadja a vegyes énekkar. 5) „Erdélyi emlék“ magyar ábránd. Előadja a főgymnasiumi zenekar. 6) „Bánk-Bán“ Garay Jánostól. Szavalja Kis Sándor k. r. p. n. 8. oszt. tanuló. — II. 1) „Bordal“ Verdi „Ernani“ című dalművéből. Zenekiséret mellett előadja a férfikar. 2) „Népdal.“ Zenekiséret mellett előadja a vegyes énekkar. 3) „Kemény Simon“ Vörösmarty Mihálytól. Szavalja Révay György 7. oszt. tanuló. 4) „Cavatina“ Verdi „Attila“ című dalművéből. Előadja a főgymnasiumi zenekar. 5) „A jámbor halála“ Tárkányi Bélától. Szavalja Mihálovics Alajos 7. oszt. tanuló. 6) „Dalárkedv. Induló.“ Zenekiséret mellett előadja a vegyes énekkar.

A „Kecskemét-vidéki természettudományi társulat“ harmadik szakosztályának f. hó 28-án d. u. 5 órakor az egyet helyiségeben tartandó szakülésére a társulat tagjait tisztelettel meghívom.

Tárgy: dr. Schwarz László úr felolvasása az éhségről.
 Szakács István,
 társulati titkár.

Nyilvános köszönetek.

A kecskeméti takarékpénztár egyesület folyó év február havában tartott közgyűlése alkalmával, a gazdasági felső népiskolába járó helybeli jó erkölcsű szegény sorsú legjobb tanulók között ösztöndíjjal való kiosztás végett 10 osztr. értékű forintot volt szíves adományozni. — A tanügy iránt tanúsított ezen nemes áldozatkészségeért fogadja az egyet az iskola és a tanuló ifjúság nevében hálaköszönetünket. — Kecskemét, 1874. június 16.

Máté Sándor,
 a gazd. felső népiskola igazgatója.

A „Kecskemét-vidéki természettudományi társulat“ forró köszönetét fejezi ki a kecskeméti ügyvéd-egylet iránt azon szíves jósaágért, hogy saját helyiségét teljes készséggel átengedé a természettudományi társulat használatára. — Kecskeméten, 1874. június 21-én.

Szakács István,
 t. t. társulati titkár.

HELYBELI ÚJDONSÁGOK.

✓ **A nővilágnak akarván kedveskedni,** tudatjuk, hogy Gusztinyi Sándor a női ruhaszabászat előnyösen ismert és kitűnő tanítója a napokban városunkba érkezik és leckéket fog adni a női ruhaszabászból, előre is ajánljuk a nők és különösen a nevelő-intézetek vezetőinek figyelmébe.

✓ **Kézrel fogható tanítási és nevelési rendszer, melynek eredménye szemmel látható,** vétetett alkalmazásba K. községi tanító által; a rendszer segédeszközei a tanító úr kezei és egy elég vastag pálcá, az eredmény L. I. úr fiának a hátán és vállain látható kék, fekete daganatok és foltok. Az atya kivánsága folytán a diligencia után a vizsgát a járásbíró tartja meg és ad az érdemnek calculust, nem ugyan a tanulóknak, hanem a tanítónak. Több szülők azon véleménynek adtak kifejezést, hogy a tanító úrra is rá férne még egy kis tanítás saját rendszeréből.

✓ **Ha bor, hát legyen bor,** még pedig a javából — gondolja és tartja városunk legelső gazdája, legtudósabb kertésze, legnagyobb pomologusa és legkitűnőbb borásza — és hogy a szegény városi tisztviselőknek is legyen egyszer ünnepük és alkalmuk kitűnő bort izlelhetni, a tisztviselőknek június 20-án a műkertben tartott társas estélyükre küld egy akót a javából. Mindenki siet a híres bort megízlelni, hanem mindazoknak — kik e szerencsében részesültek — az öregapjuk halála is az eszükbe jutott és az eget is böggőnek nézték. Szapora beszédű Béni bátyánk pedig, a mint egy kortyot bevett, vilámbességgel vissza kivizipuskázta és mintha menyörgős menykő csapott volna melléje, háromszoros mi-e?, mi-e?, mi-e? gyors felkiáltás után nyelve meg- és szava elállt. E nektárt egyik barátunk szemle alá vette és azt tapasztalta, hogy színe üvegben zöldbe átjászó fekete tinta, pohárba öntve sárgába menő lilaszín, szaga, aromája a veszett görög dinnye, záptojás és büzhödt halastó keveréke, ize ecettel, epével fűszerezett savó. Azonban az érdemnek adjuk meg az azt megillető jutalmat a később — nem ugyan a jeles bortól — jó hangulatú keltett társaságban számos pohárköszöntések mondattak, melyeket örökös láрма és közbekiáltással zavartak, ekkor azon indítvány tétetett és fogadtatott el, hogy a ki a köszöntést beleszó-lással háborgatja, egy pohár nektár megívásával büntetettik; mely iszonyú fenyegetés annyira hatott, hogy senki egyetlen szóval sem merte a szót háborgatni. Ez üdvös találmányt az országgyűlésbe, valamint más gyűlésekbe is üdvösen lehetne alkalmazni, a hol a beszélőt örökös közbekiáltá-

sokkal háborítják. Sz. pedig még privilegiumot is nyerhetne borára.

V **A nőgyelet** az indítványozott majálist elvetette, és így nem tartja meg. Igen helyesen, mert a majális igen sok neheztes és kellemetlen ségre adhatott volna okot, anyagi tekintetben is csak kárt okozhatna a derék egyletnek.

V **Műkedvelői előadás.** A helybeli „Iparos ifjúsági önképző-kör” által saját célja előmozdítására vasárnap június hó 28-án a színház helyiségében előadatik „A közügyek”, vigjáték 1

felv. Bercik Árpádtól, és „Nőudvarlás” vigjáték 1 felv. Láng Lajostól.

Szerkesztői üzenet.

T. F. P. úrnak. A beküldött nyilatkozatot — minthogy az egyenesen szerkesztőségünkhöz intéztetett. — lapunkban nem vehettük fel, mert a neheztes közlemény sem lapunkban meg nem jelent, sem az lapunknak melléklete nem volt. A „Kecskeméti Lapok” 25-ik számával szétosztott kifejezésre pedig annyit feleltünk, hogy lapunk kihordója tartozik és köteles lapunkat pontosan kihordani, ezenkívül idejével és munkájával szabadon rendelkezik; hogy mit tesz, vagy még mit és mikor hord, az az ő dolga, ránk nem tartozik.

Tudósítás a kecskeméti hetivásárról.

Péntek, 1874. június 26.

Tisztabúza	pozs. m.	6	frt.	—	krtól	6	frt.	60	krig.
Elegyesbúza	„	4	„	40	„	5	„	—	„
Rozs	„	4	„	—	„	4	„	20	„
Arpa	„	3	„	30	„	3	„	60	„
Zab	„	2	„	76	„	2	„	84	„
Köles	„	5	„	40	„	6	„	—	„
Kukoricza	„	3	„	60	„	3	„	70	„

Felelős szerkesztő: **Szűcs Imre.**

H I R D E T É S E K.

Amerikai disznoszir és szalonna

legjobb minőségben első kézből kapva **fagyúgyertya, csontzsír, olajsav, soda, kokos, olaj, gyanta** a legjobb minőségben s legjutányosabban kapható

Bachmayr Lipótnál

53 (8-5)

Bécs. (Lipótváros.)

ROSENBAUM J. és FIA

tisztelettel tudatják úgy a helybeli, valamint a vidéki t. c. közönséggel, miszerint **siremlék-raktárukat** nagyválasztékú és minden belső felszereléssel ellátott

ÉRCKOPORSÓ-RAKTÁRRAL

bővítették. Kapható náluk egyszersmind vizhatlan kelméből készített **siri-koszorúk** is — Vidékieknek levél útján megkeresésre a siremlékek alakjáról rajz díjmentesen küldetik.

A t. c. közönség becses figyelmébe ajánlják magokat a fentnevezettek.

Raktár-helyiség: Nagy-körösi-útca 14. sz. a. Hazay József-féle házban, Kecskeméten.

56 (52-7)

Üres fogak kitöltésére

nincs hatályosabb és jobb szer, mint dr. **Popp J. G.** udv. fogorvos úr (Bécs város, Bognergasse Nr. 2.) fogónja, melyet mindenki könnyen és fájdalom nélkül behelyezhet odvas fogaiba, mely aztán a fogrészekkel és foghússal teljesen egyesül, s a fogakat a további elromlástól óvja s a fájdalmat csillapítja.

Anatherin-szájviz

Dr. POPP J. G. cs. kir. udvari fogorvostól Bécsben Stadt Bognergasse Nr. 2.

üvegekben 1 frt. 40 kr. a legkitünőbb szer csúszos fogtájdmakban, gyuladásoknál, a foghús daganatai-és sebei-nél; fölolvasztja a létező fogkövet és megakadályozza annak új képződését; az inogó fogakat a foghús erősítése által szilárdítja; s midőn a fogakat és foghúst minden ártalmas anyagoktól megtisztítja, a szájuak kellemes frisseséget kölcsönöz és már rövid használat után eltávolítja a kellemetlen szagot.

Anatherin-fogpasta

Dr. POPP J. G. cs. kir. udv. fogorvostól Bécsben.

Ezen készítmény a lehelet frissességét és tisztaságát fentartja, azonkívül a fogaknak hőféhérséget kölcsönöz, azok romlását megakadályozza és a foghúst erősíti.

Dr. Popp J. G. növény-fogpora.

A fogakat oly szépen tisztítja, hogy annak napokénti használata által nemcsak a közönséges fogok eltávolíttatik, hanem a fogak zománca és finomsága is mindinkább tökéletesbül.

Kaphatók:

Kecskeméten: Milhoffer János, Katona Zsigmond és Machleid Alajos, **Nagy-Körösön:** Praxler N. és Rudy J., **Czepléden:** Persay A., **Szolnokon:** Horváth S., **Abonyban:** Schefftsik M., **Kun-Szent-Miklóson:** Tóth S., **Félegyházán:** Hoffer A., **Szabad-Szálláson:** Rosznyay A., **Izsákon:** Horváth S., **Csongrádon:** Jeszenszky K., **Duna-Veesén:** Klinke A., **Kis-Körösön:** Gubas K. és Pankuk J., **Kalocsán:** Horváth K., **Mező-Túron:** Somogyi J., és **Majsán:** Tarjay P. gyógyszerész uraknál. 74 (18-1)

Pályázat.

A helybeli gazdasági felső népiskola harmadik osztálya az 1874/5. tanév kezdetén meg fog nyitattani; abban tehát a szám-, mértan és természettudományi tárgyakra egy 550 frt. évi fizetéssel, 150 frt. kertpótlékkal és 100 frt. lakkbérrel járó rendes tanítói állomásra ezennel pályázat hirdettetik.

Minélfogva felhívtnak mindazok, kik ezen állomást elnyerni ohajtják, hogy képességüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket f. 1874. évi július hó 31. napjáig az alólirt községi iskolaszéknél nyujtsák be.

Megjegyeztetik azonban, hogy a népiskola szervezésének végleges befejeztéig, a fentebb említett tárgycsoportba nem tartozó egyéb tantárgyakat is, az illető ideiglenesen tanítani köteles leend.

Kelt Kecskeméten, sz. kir. város községi iskolaszékének 1874. évi május 3. tartott üléséből.

Katona Zsigmond,

73 (2-2)

iskolaszéki alelnök.

Eladó szőlő-birtok.

Elhunyt Bolyos Ferenc-féle — Máriaköz Fehér András és Horváth Ferenc urak birtokaik szomszéd-ságában fekvő — gazdag gyümölcsfás 320 útból álló szőlő eladandó.

A feltételek iránt a tulajdonosnőnél (1-ső tized Vásári-útca 163. sz.) értekezhetni. 69 (3-3)

HIRDETMÉNY.

A kecskeméti róm. kath. anyateplom bel-sejének kijavitása és tisztogatásához szükséges kőmives-munka kiadása felett, e folyó hó 14-én megejtett árlejtés eredményében az egyházi tanács által el nem fogadattván, a fenti munka kiadására új árlejtés határozott, mely ugyan e hó, vagyis június 28-án d. u. 3 órakor fog megtartatni, melyre a vállalkozni kívánók azon értesítéssel hivatnak meg, hogy az árlejtés megkezdéséig, vagy annak tartama alatt, írásbeli zárt ajánlatok is elfogadtnak.

Az egyházi tanács 1874. évi június 16-án tartott üléséből.

LUKÁCS ISTVÁN,

72 (2-2)

jegyző.

Meghívás.

A kecskeméti takarékpénztár egyesület f. évi július hó 10-dik napján d. e. 10 órakor, a kaszinó termében tartandó rendkívüli közgyűlésére a t. c. részvényesek tisztelettel meghivatnak.

A közgyűlés tárgya:

Az építkezés iránt megtartott árlejtés jóváhagyása.

Kecskemét, 1874. június 22.

Lestár Péter,

75 (1-1)

igazgató.

ÁRLEJTÉSI HIRDETMÉNY.

A kecskeméti takarékpénztári egyesület választmánya részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint az intézet tulajdonához tartozó, s a Nagy-Körösi utcában levő Mazanecz féle ház telken építendő két emeletes épület ács, kőmives és bádigos munkájára, vállalkozás útján, folyó évi július hó 5-ikén d. e. 10 órakor, és esetleg folytatólagosan d. u. 3 órakor, a városháza termében, szóbeli és írásbeli ajánlatok elfogadása mellett, nyilvános árlejtés fog tartatni.

A tervbe vett épület hossza tesz 36 ölet.

Az előirányzott építkezési költség összege a kőmives munkánál 53,500 frt.

az ács munkánál 10,500 frt.

együtt 64,000 frt.

a bádigos munkánál 3,242 frt.

A tervek, költségvetések, valamint árlejtési általános és részletes feltételek, a takarékpénztár helyiségében, délelőtti 8—12 óráig megtekinthetők, megjegyeztetvén, hogy ezeknek betekintése és kellő megértése, minden ajánlattevőnél okvetlenül feltételeztetik.

Felhivatnak a vállalkozni szándékozók, hogy a fent kített napon és órában az előirányzott összeg után számítandó 10% tóli készpénzből, vagy árkelet szerint számítandó értékpapírból álló bnatpénzzel ellátva, a kítűzött helyen vagy személyesen jelenjenek meg, vagy pedig jogérvényes írásbeli ajánlatukat, a 10% bnatpénznek melléklésével, folyó évi július 5-dik napjának délelőtti 9 órájáig, az intézet igazgatójánál adják be.

Kecskeméten, 1874. június 18-án.

LESTÁR PÉTER,

igazgató.

71 (2-2)

Hirdetmény.

Alol megnevezett tudatom a n. é. közönséggel, miszerint az új gőzmalom átellenében, Templom-útca 347-dik szám alatti saját házam, szabad kézből kedvező feltételek mellett örökáron eladandó.

Értekezni lehet: ugyan-ezen házamban levő fényyirdámban az emeleten.

Kecskemét, 1874. június 25.

Frankó Miklós,

fényképész.

76 (2-1)